

MVCRX07WDQ8J
prvotní identifikátor

MINISTERSTVO VNITRA
odbor azylové a migrační politiky
Nad Štolou 3
170 34 Praha 7

Č. j. MV- 72064-2/OAM-2024

Praha 7. května 2024

Počet listů: 4

ROZHODNUTÍ

Ministerstvo vnitra České republiky, odbor azylové a migrační politiky, jako povinný subjekt ve smyslu § 2 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „povinný subjekt“), posoudil žádost o poskytnutí informací dle § 14 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o svobodném přístupu k informacím“), a rozhodl takto:

Žádost o poskytnutí informací ze dne 24. 4. 2024 se dle § 15 odst. 1 zákona o svobodném přístupu k informacím odmítá, a to s odkazem na § 2 odst. 4 tohoto zákona

Odůvodnění:

Dne 24. 4. 2024 byla prostřednictvím datové schránky povinného subjektu doručena žádost o poskytnutí informací, podaná dle § 14 zákona o svobodném přístupu k informacím panem [REDAKCE], bytem [REDAKCE], a to ve věci dočasné ochrany.

„Vážení,

Obracíme se na Vás s dotazem týkajícím se udělování dočasné ochrany osobám z Ukrajiny, kterým již byla udělena dočasná ochrana v jiné členské zemi EU.

Konkrétně jde o situaci, kdy osoba z Ukrajiny požívá dočasné ochrany např. v Polsku, ale má zájem se přestěhovat do ČR a vykonávat zde práci. V takovém případě by dle článku 26 odst. 4 směrnice Rady 2001/55/ES ze dne 20. 7. 2001 o minimálních normách pro poskytování dočasné ochrany mělo dojít k tomu, že přestěhováním osoby z jednoho členského státu (Polsko) do druhého členského státu (ČR) zanikne dočasná ochrana udělená v prvním státu (Polsku) a osobě bude dočasná ochrana poskytnuta ve druhém státu (ČR). Takto to ostatně dle našich informací standardně probíhá ve všech ostatních zemích EU.

Praxe v ČR je však odlišná, neboť dle našich informací správní orgány ve skutečnosti osobám požívajícím dočasnou ochranu v jiném členském státě opakovaně odmítají udělit dočasnou ochranu v ČR. Kromě toho, že tento postup je podle všeho rozporný s výše uvedenou směrnicí, jeho důsledkem je mimo jiné znemožnění zaměstnání osob, které mají zájem v ČR pracovat, tedy být zde ekonomicky aktivní, odvádět zde daně atp. Navíc za situace, kdy na trhu práce v ČR je dlouhodobý nedostatek pracovníků, zejména pak těch, kteří by byli ochotni vykonávat méně kvalifikované práce, je takový postup dle našeho názoru nelogický a rozporný se zájmy státu.

Od jednoho z našich klientů máme přitom informaci, že jen on mezi Ukrajinci s dočasnou ochranou udělenou v Polsku eviduje několik desítek zájemců o výkon práce v ČR, které by byl schopen obratem zaměstnat, a které přitom není schopen do ČR dostat pouze z toho důvodu, že těmto osobám české správní orgány v rozporu se směrnicí odmítají přiznat dočasnou ochranu. Nemožnost zaměstnat takové zájemce je přitom na újmu všem zúčastněným, tj. zaměstnavateli, potenciálním zaměstnancům i státu.

Současně jsme z veřejně dostupných informací zaregistrovali, že v typově shodných věcech již proběhlo několik soudních řízení, přičemž soudy dle všeho dospěly k závěru, že výše uvedený postup českých správních orgánů skutečně je v rozporu s právními předpisy.

S ohledem na výše uvedené tímto Ministerstvo vnitra ve smyslu zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, žádáme o informace, zda:

1) výše uvedený postup rozporný se směrnicí o minimálních normách pro poskytování dočasné ochrany je skutečně standardním postupem užívaným správními orgány v ČR a

2) je skutečností, že správní orgány ČR, konkrétně Ministerstvo vnitra a jím podřízená Krajská asistenční centra, odmítají udělovat dočasnou ochranu osobám požívajícím dočasnou ochranu v jiném členském státu EU, konkrétně pak odmítají udělovat dočasnou ochranu občanům Ukrajiny požívajícím dočasnou ochranu v Polsku.

Současně tímto žádáme o informaci, jakým způsobem je možné dosáhnout toho, aby Ukrajincům s dočasnou ochranou v Polsku byla poskytnuta dočasná ochrana v ČR, tak aby zde mohli vykonávat nekvalifikovanou práci. Zde pro úplnost dodáváme, že je nám známa možnost udělení zaměstnanecké karty, jakož i program „kvalifikovaný zaměstnanec“, nicméně to se netýká pracovníků nekvalifikovaných.

Za vyřízení žádosti předem zdvořile děkujeme.“

Zákon o svobodném přístupu k informacím se podle ustanovení § 2 odst. 4 tohoto zákona nevztahuje na poskytnutí požadované informace, neboť povinnost poskytovat informace se netýká dotazů na názory, budoucí rozhodnutí a vytváření nových informací. Váš dotaz se týká právního výkladu, a tudíž byl Váš dotaz posouzen jako dotaz na názor.

S ohledem na výše uvedené povinný subjekt na tomto místě uzavírá, že poskytnutí informace na základě předmětné žádosti není možné, a to s ohledem na ustanovení § 2 odst. 4 zákona o svobodném přístupu k informacím, podle něhož se informační povinnost na předmětnou žádost nevztahuje. Povinný subjekt proto v rámci projednání žádosti o poskytnutí informací rozhodl způsobem uvedeným ve výroku tohoto rozhodnutí.

Na základě zásady vstřícnosti veřejné správy, jak ji definuje § 4 odst. 1 správního řádu, povinný subjekt přesto sděluje následující:

Směrnice Rady č. 2001/55/ES ze dne 20. července 2001 upravující poskytování dočasné ochrany v EU podle právního názoru Ministerstva vnitra nestanovuje povinnost členského státu udělit dočasnou ochranu osobě, které již byla udělena jiným členským státem, a to ani tehdy jestliže se v tomto prvním členském státě dočasná ochrana vzdala či jí byla jinak ukončena. Takový cizinec již získal možnost pobývat v bezpečné hostitelské zemi EU, kde není ohrožen riziky vedoucími k jeho vysídlení ze země původu, a měl rovněž nárok využívat v této hostitelské zemi všech práv zaručených držitelům dočasné ochrany touto unijní směrnicí, takže smysl dočasné ochrany byl ve vztahu k dané osobě naplněn. Směrnice naopak druhotný pohyb držitelů dočasné ochrany mezi členskými státy považuje za nežádoucí, s výjimkou spojování rodin. Na toto také reagoval český zákonodárce zakotvením institutu nepřijatelnosti žádosti o dočasnou ochranu.

Podle ustanovení § 5 odst.1 písm. c) a d) zákona č. 65/2022 Sb. označovaného jako „Lex Ukrajina“ je žádost o udělení dočasné ochrany v ČR nepřijatelná, jestliže je podána cizincem, který o dočasnou ochranu požádal v jiném členském státě EU nebo kterému byla dočasná ochrana v jiném členském státě EU udělena. Ministerstvo vnitra je ve své rozhodovací praxi touto platnou vnitrostátní právní úpravou vázáno. Je si vědomo skutečnosti, že některé krajské soudy ve svých rozsudcích konstatují rozpor Lex Ukrajina s právem EU, nicméně tento, byť početný právní názor krajských soudů, nekoresponduje s již dříve vysloveným právním názorem Nejvyššího správního soudu. To, zda je česká právní úprava skutečně rozporná s unijním právem rozhodne s jistotou až Soudní dvůr EU, ke kterému Nejvyššího správní soud koncem loňského roku položil předběžnou otázku v této věci.

Pro doplnění uvádíme, že v souladu s unijní směrnicí a zákonem č. 221/2003 Sb., o dočasné ochraně cizinců, je dočasná ochrana ze strany Ministerstva vnitra udělována v případě rodinných příslušníků požívajících odděleně dočasnou ochranu v různých členských státech, pokud projeví zájem o sloučení na našem území. ČR pak jako druhý členský stát udělí dočasnou ochranu rodinnému příslušníkovi s dočasnou ochranou v prvním státě. ČR navíc jako druhý stát obdobně uděluje dočasnou ochranu také z důvodů hodných zvláštního zřetele.

Dodáváme, že účelem institutu dočasné ochrany je poskytnout po přechodnou dobu bezpečný pobyt v členském státě EU osobám vysídleným ze třetí země, které se do ní nemohou za bezpečných a trvalých podmínek vrátit. Dočasná ochrana vyhlášená prováděcím rozhodnutím Rady (EU) č. 2022/382 ze dne 4. března 2022 je takto poskytována osobám vysídleným z Ukrajiny v důsledku vojenské invaze ruských ozbrojených sil, tedy válečným uprchlíkům, kteří opustili ukrajinské území po 24. únoru 2022. Dočasná ochrana tedy má humanitární charakter a neslouží k zajištění pobytu, jehož účelem jsou výdělečné aktivity, ani k řešení nedostatku pracovních sil na trhu práce ČR nebo jiného členského státu EU. Pro přijímání pracovních migrantů ze třetích zemí do ČR je určen jiný druh pobytu upravený zákonem č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR.

Občan Ukrajiny, který se nestal držitelem dočasné ochrany v ČR a který má zájem o dlouhodobé zaměstnání na našem území, je oprávněn požádat o zaměstnaneckou kartu, modrou kartu nebo mimořádné pracovní vízum za podmínek stanovených zákonem o pobytu cizinců, nařízením vlády č. 55/2024 Sb. (stanovujícím výjimky z nepřijatelnosti žádostí na zastupitelských úřadech) a nařízením vlády č. 220/2019 Sb. (stanovujícím roční kvóty pro náběr žádostí o zaměstnanecké karty). Přijímání pracovníků vykonávajících zaměstnání nevyžadující žádnou kvalifikaci je těmito podmínkami výrazně omezeno.

Poučení:

Dle ustanovení § 16 odst. 1 zákona o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, lze proti tomuto rozhodnutí prostřednictvím povinného subjektu podat odvolání k nadřízenému orgánu, resp. k ministru vnitra. Dle ustanovení § 83 odst. 1 správního řádu ve spojení s ustanovením § 20 odst. 4 písm. b) zákona o svobodném přístupu k informacím činí odvolací lhůta 15 dnů a počítá se ode dne následujícího po oznámení rozhodnutí.

Mgr. Pavla Novotná
ředitelka odboru